

TALOUSARVIOALOITE 344/2005 vp

Myöntämisvaltuuden lisääminen yleisten kirjastojen perustamishankkeille

Eduskunnalle

Kirjasto on kunnallisten palvelujen helmi. Tämä helmi himmenee monissa suurissa kaupungeissa, pienemmistä kunnista puhumattakaan. Niissä kirjastoverkkoa uhkaa karsiminen. Leikkaukset heikentävät kansalaisten elämänlaatua sekä perusoikeuksia tietoon, kulttuuriin ja omatoimiseen itsensä kehittämiseen. Muualla Euroopassa suunta on päinvastainen. Siellä perustetaan lisää lähikirjastoja, koska ne nähdään tärkeinä yhteisöllisinä keskuksina.

Suomen kirjastolaitos tavoittaa kaikenikäiset kansalaiset kautta maan. Kattava kirjastoverkko korkealuokkaisine palveluineen on ollut Suomen ylpeys ja jopa kansainvälinen menestystarina. Se on saavutettu sitkeällä ja määrätietoisella työllä pienillä resursseilla. Kirjastot edistävät kansalaisten henkistä hyvinvointia sekä auttavat torjumaan yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Lähikirjastot ovat ratkaisevan tärkeitä kuntalaisten siteen vahvistamisessa tiedon käyttöön, kulttuuriin ja yhteisöönsä. Erityisesti lapsille, vanhuksille ja työttömille ne ovat tärkeitä. Kirjastot tukevat kansalaisten aktiivista toimintaa ja tarjoavat mahdollisuuden itsenä kehittämiseen. Juuri tästä syntyy luovuus ja osaaminen, jotka nähdään Suomen menetyksen edellytyksinä ja mahdollistajina.

Kirjastojen kautta vahvistuu myös demokratia, kun palvelut ovat tarjolla maksutta kaikille tasapuolisesti. Kirjastot ovat kansalaisten ja kansanvallan turvaverkko, jonka toimintaa ja tulevaisuutta hallituksen tulee tukea ja vahvistaa. Suomalainen kirjastomalli kelpaa esimerkiksi

muillekin maille niiden kehittäessä kirjastotoimintaansa.

Kirjastopalvelujen arvo on moninkertainen niihin käytettyyn rahaan verrattuna. Kirjastoverkon harventamiselle ei löydy kestäviä kansantaloudellisia perusteita. Kun jokainen kirjastoon sijoitettu euro tuottaa nelinkertaisen hyödyn, kunta sahaa omaa oksaansa kirjastomenoja leikkaamalla. Kirjastojen sulkemisella ja palvelujen supistamisella on hyvin laajakantoiset vaikutukset.

Budjettiesityksestä on karsittu kokonaan pois opetus- ja kirjastotoimen rahoituksesta annetun lain 36 §:n mukainen tulevien perustamishankkeiden laajuuden vahvistaminen. Tämä vaikeuttaa kuntien kirjastohankkeiden suunnittelua ja saattaa pitkällä tähtäimellä merkitä kirjastorakentamisen loppua Suomessa.

Vihreän eduskuntaryhmän mielestä valtion tulee jatkossakin tukea kirjastoja. Sen vuoksi momentin 29.90.34 perusteluja tulee muuttaa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta muuttaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentin 29.90.34 perusteluja siten, että viimeinen kappale kuuluu seuraavasti: Vuonna 2006 saa tehdä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisia valtionosuuden myöntämispäätöksiä perustamishankkeille tammikuun 2006 hintatasssa yhteensä enintään 5 000 000 eurolla.

TAA 344/2005 vp — Irina Krohn /vihr ym.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Irina Krohn /vihr
Tuija Brax /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Rosa Meriläinen /vihr
Oras Tynkkynen /vihr
Janina Andersson /vihr
Jyrki Kasvi /vihr

Kirsi Ojansuu /vihr
Osmo Soininvaara /vihr
Anni Sinnemäki /vihr
Ulla Anttila /vihr
Heidi Hautala /vihr
Tarja Cronberg /vihr